

Fosen-nettverket 23. september 2021

Læreplanmystikk II

Perspektiver på LK20.

Svein-Erik Andreassen

De tre tverrfaglige temaene i LK20 – dreier det seg om tverrfaglighet?

Fra Overordnet del:

*Skolen skal legge til rette for læring innenfor de tre **tverrfaglige temaene** folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, og bærekraftig utvikling.*

*Kompetansemålene beskriver hva elevene skal lære innenfor **temaene**. Hvert tema inngår i fag bare der de er en sentral del av det faglige innholdet.*

Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/stotte/hva-er-tverrfaglige-temaer/>

Samfunnsfag (SAF01-04)

Kompetansemål og vurdering

Samfunnsfag etter 7. trinn

 [Delvis innført](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordna del](#)

Forsida av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Gjelding og innføring

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- gjennomføre ei samfunnsfagleg undersøking og presentere resultatane ved hjelp av eigna digitale verktøy
- presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebladet
- samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn
- utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster
- beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der
- reflektere over kvifor konflikter oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikter
- utforske ulike sider ved mangfald i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap
- drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Samanhengar

- Kjerneelement
- Tverrfaglege tema
- Grunnleggjande ferdigheiter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

 [Vis ressursar](#)

Samfunnsfag (SAF01-04)

Kompetansemål og vurdering

Samfunnsfag etter 7. trinn

 Delvis innført | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordna del](#)

Forsida av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- gjennomføre ei samfunnsfagleg undersøking og presentere resultatata ved hjelp av eigna digitale verktøy
- presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell bodskap i mediebialetet
- samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn
- utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglege tema

Berekraftig utvikling

Folkehelse og livsmeistring

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Samanhengar

- Kjerneelement
- Tverrfaglege tema
- Grunnleggjande ferdigheiter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

 [Vis ressursar](#)

7. trinn

10. trinn

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Gyldigheit og innføring

- utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglege tema

Berekraftig utvikling Folkehelse og livsmeistring

- beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglege tema

Berekraftig utvikling

- reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglege tema

Folkehelse og livsmeistring Demokrati og medborgarskap

- utforske ulike sider ved mangfald i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglege tema

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Samanhengar

Kjerneelement

Tverrfaglege tema

Grunnleggjande ferdigheiter

Progresjon

Forklaring

Forklaring av verb

↓ **Vis ressursar**

Forsiden av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

[Vg2 YF](#)

[Vg1 SF](#)

[Vg2 SF](#)

[Vg3 SF](#)

[Vg3 påbygging](#)

Vurderingsordning

Fagkoder

Timetall

Gyldighet og innføring

ival for opplærningen er at eleven skal kunne

- lese lyrikk, noveller, fagtekster og annen skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk, svensk og dansk og samtale om formål, form og innhold
- lese samiske tekster på norsk og samtale om verdiene som kommer til uttrykk, og hvordan stedsnavn og personnavn som inneholder de samiske bokstavene, uttales

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglige tema

Bærekraftig utvikling

- orientere seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurdere hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster
- bruke lesestrategier tilpasset formålet med lesingen
- skrive tekster med funksjonell håndskrift og med flyt på tastatur
- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og begrunne egne standpunkter i samtaler

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglige tema

Demokrati og medborgerskap

- reflektere etisk over hvordan eleven framstiller seg selv og andre i digitale medier

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglige tema

Folkehelse og livsmestring

Demokrati og medborgerskap

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

↓ [Vis ressurser](#)

Det kan skilles mellom fire grader av tverrfaglighet

En- faglighet (skott mellom fagene)

Fagkobling

- Arbeid internt i et fag, der det anvendes eksempler eller metoder fra andre fag, f.eks. at det anvendes geografiske kart i matematikk til å lære om forholdstall

Flerfaglighet

- Arbeid med et felles tema, men i adskilte fag på fagenes premisser, f.eks. temaet *geografiske kart* i fagene samfunnsfag, matematikk og kroppsøving.
- Det tverrfaglige er samordnet i tid, men utover det er ikke fagene forpliktet til hverandre gjennom noe felles

Moderat tverrfaglighet

- Elevene møter en tverrfaglig oppgave, problem eller utfordring, med formål om at elevene samtidig arbeider med å utvikle kompetanse som er relevant for de aktuelle kompetansemålene i de deltagende fagene
- De involverte fagene er avhengige av hverandres progresjon, eller de gjennomføres parallelt

Integrert tverrfaglighet

- Planlegging med utgangspunkt i et spørsmål/problemstilling/tema som *eleven selv er opptatt av*, der relevante fag anvendes for å finne svar/løsning
- Det valgte spørsmål/problemstilling/tema avgjør hvilke fag som er relevante

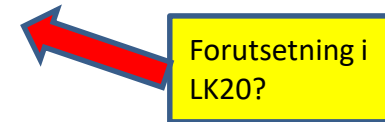
Definisjoner hentet fra https://www.uv.uio.no/forskning/satsinger/fiks/kunnskapsbase/tverrfaglighet/tverrfaglighet-modertekst_kunnskapsbasen_hva_hvorfor_endelig.pdf

Det kan skilles mellom fire grader av tverrfaglighet

En- faglighet (skott mellom fagene)

Fagkobling

- Arbeid internt i et fag, der det anvendes eksempler eller metoder fra andre fag, f.eks. at det anvendes geografiske kart i matematikk til å lære om forholdstall

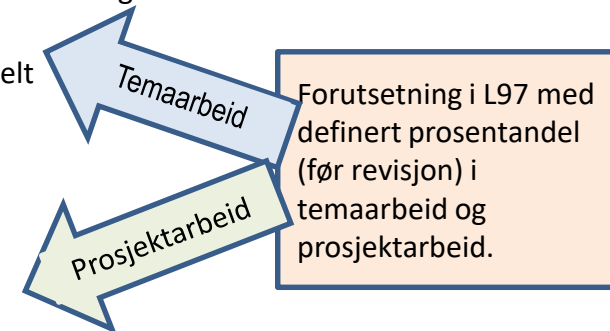

Flerfaglighet

- Arbeid med et felles tema, men i adskilte fag på fagenes premisser, f.eks. temaet *geografiske kart* i fagene samfunnsfag, matematikk og kroppsøving.
- Det tverrfaglige er samordnet i tid, men utover det er ikke fagene forpliktet til hverandre gjennom noe felles

Moderat tverrfaglighet

- Elevene møter en tverrfaglig oppgave, problem eller utfordring, med formål om at elevene samtidig arbeider med å utvikle kompetanse som er relevant for de aktuelle kompetansemålene i de deltagende fagene
- De involverte fagene er avhengige av hverandres progresjon, eller de gjennomføres parallelt

Integrert tverrfaglighet

- Planlegging med utgangspunkt i et spørsmål/problemstilling/tema som eleven selv er opptatt av, der relevante fag anvendes for å finne svar/løsning
- Det valgte spørsmål/problemstilling/tema avgjør hvilke fag som er relevante

Det kan skilles mellom fire grader av tverrfaglighet

En- faglighet (skott mellom fagene)

Fagkobling

LK20 Må

- Arbeid internt i et fag, der det anvendes eksempler eller metoder fra andre fag, f.eks. at det anvendes geografiske kart i matematikk til å lære om forholdstall

Flerfaglighet

LK20 Kan

- Arbeid med et felles tema, men i adskilte fag på fagenes premisser, f.eks. temaet *geografiske kart* i fagene samfunnsfag, matematikk og kroppsøving.
- Det tverrfaglige er samordnet i tid, men utover det er ikke fagene forpliktet til hverandre gjennom noe felles

Moderat tverrfaglighet

LK20 Kan

- Elevene møter en tverrfaglig oppgave, problem eller utfordring, med formål om at elevene samtidig arbeider med å utvikle kompetanse som er relevant for de aktuelle kompetansemålene i de deltagende fagene
- De involverte fagene er avhengige av hverandres progresjon, eller de gjennomføres parallelt

Integrert tverrfaglighet

LK20 Kan

- Planlegging med utgangspunkt i et spørsmål/problemstilling/tema som eleven selv er opptatt av, der relevante fag anvendes for å finne svar/løsning
- Det valgte spørsmål/problemstilling/tema avgjør hvilke fag som er relevante

Forutsetning
i LK20?

En forutsetning i L97 (før
revisjon) med definert
prosentandel i temaarbeid
og prosjektarbeid

Det at **historie** inngår i både samfunnsfag og KRLE innebærer ikke nødvendigvis tverrfaglighet.

Det at **matematiske** formler inngår i både matematikk og naturfag betyr ikke nødvendigvis tverrfaglighet.

Det at **geografiske kart** inngår både i samfunnsfag, naturfag og kroppsøving betyr ikke nødvendigvis tverrfaglighet.

Det at **bærekraftig utvikling** inngår i både samfunnsfag, naturfag, kroppsøving og mat & helse betyr ikke nødvendigvis tverrfaglighet

Alle disse tre eksemplene viser at **et tema** kan inngå i flere enn et fag, *uten tverrfaglighet*, men som kan karakteriseres som *fagkobling*.

*Det er et behov for å skille mellom begrepene **tema** og **tverrfaglig tema**.*

Må skolene legge til rette for at elevene arbeider tverrfaglig?

Analysen viser nei, selv om sitatet under fra overordnet del (Utdanningsdirektoratet, 2017b, s. 12) inneholder en motsetning.

Kunnskapsgrunnlaget for å finne løsninger på problemer innenfor temaene finnes i mange fag, og temaene skal bidra til at elevene oppnår forståelse og ser sammenhenger på tvers av fag. Målene for hva elevene skal lære innenfor temaene, uttrykkes i kompetansemål for fag der det er relevant.

Hva er forskjellen på de "tre tverrfaglige temaene" og kompetansemål?

Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04)

 [Delvis innført](#) | Språk og målform | Last ned | Del

← Til overordna del

Om faget

[Fagrelevans og sentrale verdier](#)

[Kjerneelement](#)

[Tverrfaglege tema](#)

[Grunnleggjande ferdigheiter](#)

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Ressursar for dette faget

[Hva er nytt i samfunnsfag og samfunnsfag samisk?](#)

[Kjennetegn på måloppnåelse – samfunnsfag 10. trinn](#)

Ressursar for alle faga

[Hvordan ta i bruk nye læreplaner?](#)

[Sosial læring gjennom arbeid med fag](#)

Samfunnsfag (SAF01-04)

Tverrfaglege tema

 [Delvis innført](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordna del](#)

Forsida av læreplanen

Om faget

[Fagrelevans og sentrale verdier](#)

[Kjerneelement](#)

[Tverrfaglege tema](#)

[Grunnleggjande ferdigheiter](#)

Kompetansemål og vurdering

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Gyldigheit og innføring

Folkehelse og livsmeistring

I samfunnsfaget handlar det tverrfaglege temaet folkehelse og livsmeistring om at elevane skal bli bevisste på sin eigen identitet og si eiga identitetsutvikling og forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhørslse blir påverka av samhandling med andre, òg digitalt, er ein del av kompetansen i faget. Faget skal bidra til at elevane kan gjere gode livsval og handtere utfordringar knytte til seksualitet, personleg økonomi, rus, utanforskap og digital samhandling. Faget skal òg bidra til å skape forståing, respekt og toleranse for mangfald og andre sine verdier og livsval, og gi perspektiv på kva eit godt liv kan vere. Gjennom faget skal elevane kunne identifisere område der menneskeverdet blir utfordra, til dømes i samband med menneskehandel og slaveri i vår tid, og peike på tiltak for å verne om dei grunnleggjande behova menneske har.

[Folkehelse og livsmeistring i overordna del](#)

Demokrati og medborgarskap

I samfunnsfag handlar det tverrfaglege temaet demokrati og medborgarskap om at elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdier og prinsipp.

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Tilknytte kompetansemål

 [Vis ressursar](#)

Eksempel 1

Tverrfaglige temaer i LK20:

Eksempel fra samfunnsfag, temaet ***demokrati og medborgarskap***:

- ... Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap. ...

Hva skiller dette fra å være et kompetansemål? Formuleringen kunne like gjerne vært:

- tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap

Eksempel 2.

Tverrfaglige temaer i LK20:

Eksempel fra samfunnsfag, temaet **bærekraftig utvikling**:

- ... I samfunnsfag skal elevane reflektere over og drøfte dilemma og spenningsforhold knytte til dei ulike dimensjonane ved bærekraftig utvikling og sjå at handlingar både på individ- og samfunnsnivå har betydning

Hva skiller dette fra å være et kompetansemål? Formuleringen kunne like gjerne vært:

- reflektere over og drøfte dilemma og spenningsforhold knytte til dei ulike dimensjonane ved bærekraftig utvikling og sjå at handlingar både på individ- og samfunnsnivå har betydning

Eksempel 3

Tverrfaglige temaer i LK20:

Eksempel fra matematikk, temaet **Folkehelse og livsmestring**:

- ... Gjennom faget skal elevane få utvikle forståing for teknologi, statistikk og matematiske representasjonar og modellar som kan hjelpe dei til å gjere ansvarlege livsval

Hva skiller dette fra å være et kompetansemål? Formuleringen kunne like gjerne vært:

- utvikle forståing for teknologi, statistikk og matematiske representasjonar og modellar som kan hjelpe til å gjere ansvarlege livsval

Eksempel 4

Tverrfaglige temaer i LK20:

Eksempel fra matematikk, temaet **Demokrati og medborgarskap**:

- I matematikk handlar det tverrfaglege temaet demokrati og medborgarskap om å gi elevane kompetanse i å utforske og analysere funn frå reelle datasett og talmateriale frå natur, samfunn, arbeidsliv og kvardagsliv. ...

Hva skiller dette fra å være et kompetansemål? Formuleringen kunne like gjerne vært:

- utforske og analysere funn frå reelle datasett og talmateriale frå natur, samfunn, arbeidsliv og kvardagsliv

Hva er forskjellen på **kjerneelementer** og kompetansemål?

Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04)

 [Delvis innført](#) | Språk og målform | Last ned | Del

← Til overordna del

Om faget

[Fagrelevans og sentrale verdier](#)

[Kjerneelement](#)

[Tverrfaglege tema](#)

[Grunnleggjande ferdigheiter](#)

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

Vurderingsordning

Fagkodar

Timetal

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

Ressursar for dette faget

[Hva er nytt i samfunnsfag og samfunnsfag samisk?](#)

[Kjennetegn på måloppnåelse – samfunnsfag 10. trinn](#)

Ressursar for alle faga

[Hvordan ta i bruk nye læreplaner?](#)

[Sosial læring gjennom arbeid med fag](#)

Hva er forskjellen på **kjerneelementer** og kompetansemål?

Utdanningsdirektoratet skriver: *"Med kjerneelementer mener vi både det viktigste innholdet, og det elevene må lære for å kunne mestre og bruke faget".*

Motstridende med:

Opplæringsloven § 3-3 Vurdering i fag

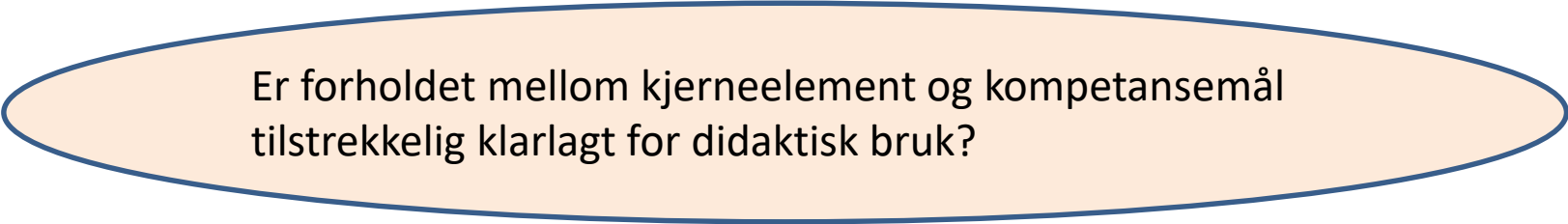
... Grunnlaget for vurdering er kompetansemålene i læreplanen i faget.

Eksempel på kjerneelementene i matematikk LK20: **Utforsking og problemløysing**

- Utforsking i matematikk handlar om at elevane leiter etter mønster, finn samanhengar og diskuterer seg fram til ei felles forståing. Elevane skal leggje meir vekt på strategiane og framgangsmåtane enn på løysingane. Problemløysing i matematikk handlar om at elevane utviklar ein metode for å løyse eit problem dei ikkje kjenner frå før. Algoritmisk tenking er viktig i prosessen med å utvikle strategiar og framgangsmåtar for å løyse problem og inneber å bryte ned eit problem i delproblem som kan løysast systematisk. Vidare inneber det å vurdere om delproblema best kan løysast med eller utan digitale verktøy. Problemløysing handlar òg om å analysere og forme om kjende og ukjende problem, løyse dei og vurdere om løysingane er gyldige

Hva skiller dette fra å være seks kompetansemål? Formuleringen kunne like gjerne vært:

- leite etter mønster, finne samanhengar og diskutere seg fram til ei felles forståing
- leggje meir vekt på strategiane og framgangsmåtane enn på løysingane
- utvikle ein metode for å løyse eit problem ein ikkje kjenner frå før
- bryte ned eit problem i delproblem som kan løysast systematisk
- vurdere om delproblema best kan løysast med eller utan digitale verktøy
- analysere og forme om kjende og ukjende problem, løyse dei og vurdere om løysingane er gyldige

Er forholdet mellom kjerneelement og kompetansemål
tilstrekkelig klarlagt for didaktisk bruk?

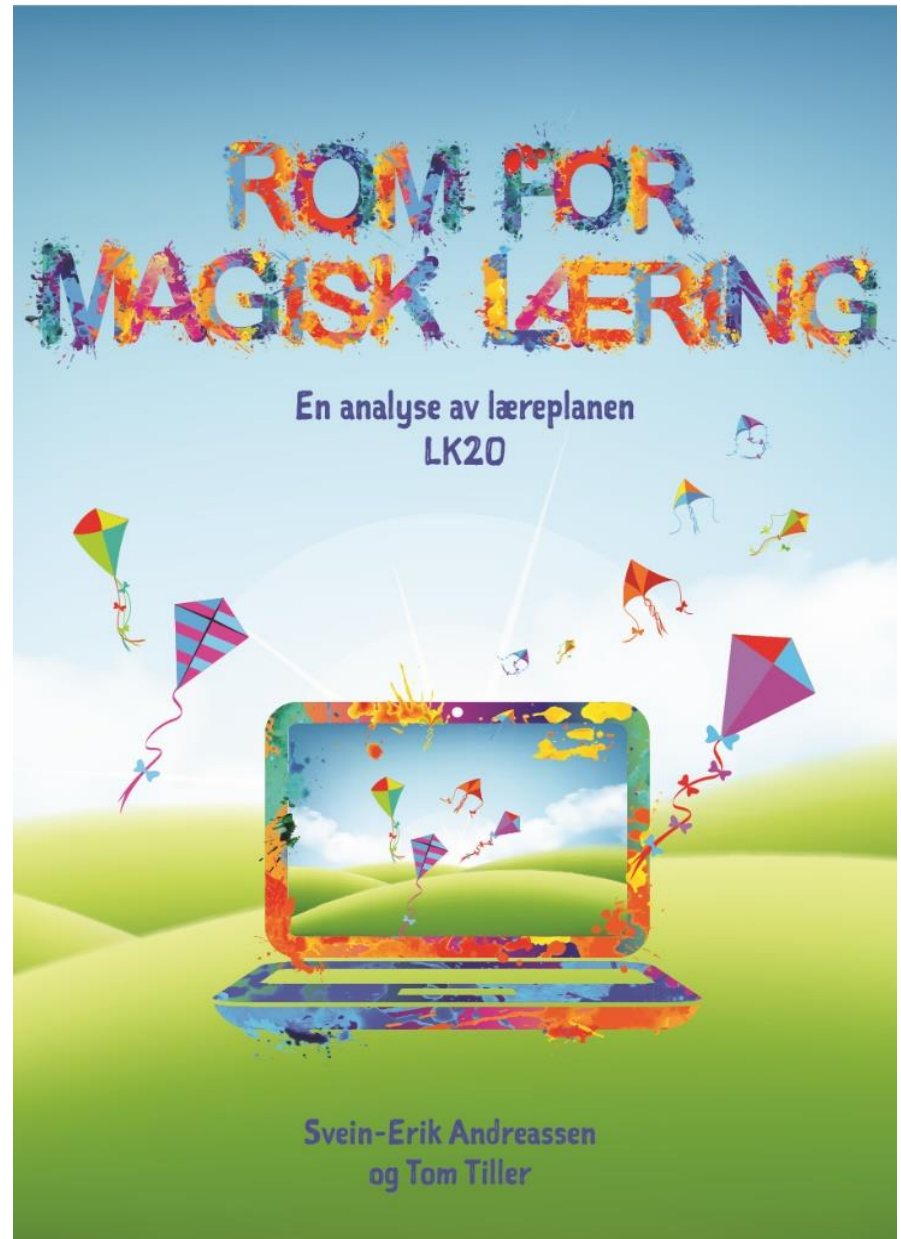
To hovedfunn

1) LK20 er en elevsentrert læreplan

- avspeiles dette i lokal praksis, eller er lokal praksis mer rigid enn hva som er vedtatt i Stortinget?

2) LK20 har et forvirrende design

- bidrar Utdanningsdirektoratet i veiledninger og i selve læreplanen til å forvirre på en slik måte at skolene praktiserer en annen læreplan enn den som er vedtatt?

- Skriftlig
- Muntlig
- «Prøve» vs. «i arbeid»
- Etc.

Elev

Finne ut hva eleven er interessert i og hvordan han/hun lærer best

© Can Stock Photo - csp21086263

Evaluering

Mål

gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter ...

Innhold

- 1. verdenskrig
- Indianerkrigene
- Falkandskrigen
- Lokal miljøkonflikt
- Etc.

Rammer

Ikke med i denne øvelsen for å rette fokus mot læreplanens didaktikk = imaginasjon i arbeid med læreplanforståelse

Arbeidsmåter

- Individuelt arbeid
- Gruppearbeid
- Lesing
- Film
- Lydbok
- Etc.

LK20 forutsetter undervisning etter det **eksemplariske prinsipp**.

Undervisning etter **pensumprinsippet** er i strid med LK20.

Kritikk mot en **kompetansebasert** læreplan, og argumenter for en **kunnskapsbasert** læreplan

- **Kompetanseorienteringen** er blitt kritisert for å svekke **skolens kunnskapsfokus**. Denne kritikken har ikke minst blitt reist fra forskere innenfor utdannings sosiologien.
- Hovedbudskapet i kritikken er at en **kompetanseorientert læreplan som er basert på elevenes interesser** eller snevre samfunnshensyn og som vektlegger læringsutbytte og generiske ferdigheter, **undervurderer kunnskapens egenart**, begreper og prosesser (Karseth, Kvamme & Ottesen, 2020, s. 45-46).

Lærere og skoleledere kan være for en kunnskapsbasert læreplan, men det er en kompetansebasert læreplan som er vedtatt i Stortinget.

Analyse av LK20
jf. Andreassen & Tiller (2021):

Store rom for differensiering til å
«treffe den enkelte elev»

Motivering

Bedre resultater på sikt

Ikke enig i denne
tolkningen av LK20

Enig i denne
tolkningen av LK20

Blir ikke å benytte denne
tolkningen likevel fordi:

Skolen har ikke
tilstrekkelig med ressurser
(tid, areal, lærertetthet)

Elevene er ikke
mottakelig for slik
didaktikk – de har ikke
nok valgkompetanse

Nasjonale prøver er
viktigere enn
kompetansemålene

Må lage målbare
mål/kriterier for å kunne
sette karakterer (lokal
omskrivning av LK20)

Ønsker å benytte
denne tolkningen.
Hvordan gjør vi det?

Goodlads m.fl. (1979) læreplanansikter

- **Ideens læreplan** (fra politikere, organisasjoner etc.)

- **den vedtatt læreplan** (LK20, nasjonale prøver, elevundersøkelser etc.)

- **den tolkede læreplan** (den enkelte og skoles og lærers tolkning)

 Den lokalt omskrevde læreplan

 Mytenes læreplan (Andreassen, 2020)

- **den operasjonaliserte læreplan** (den enkelte lærers og skoles undervisning)

- **den erfarte læreplan** (den enkelte elevs opplevde utbytte, erfaringer etc.)

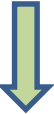

Lokalt omskrevde læreplan

- misforståelse om grunnleggende ferdigheter og tverrfaglige temaer
- kompetansemål omskrives i retning av instruksjonsmål
- kompetansemål omskrives i retning av kunnskapsmål

Mytenes læreplan (= ikke sant)

- elevene har godt av å kjede seg
- elevene bør arbeide med det de er dårlige på
- elever skal "trekkes" i kompetanseoppnåelse for å være "utenfor oppgaven"

Goodlads m.fl. (1979) læreplanansikter

- **Ideenes læreplan** (fra politikere, organisasjoner etc.)

- **den vedtatt læreplan** (LK20, nasjonale prøver, elevundersøkelser etc.)

- **den tolkede læreplan** (den enkelte og skoles og lærers tolkning)

Den lokalt omskrevde læreplan
Mytenes læreplan (Andreassen, 2020)
- **den operasjonaliserte læreplan** (den enkelte lærers og skoles undervisning)

- **den erfarte læreplan** (den enkelte elevs opplevde utbytte, erfaringer etc.)

- **resultatenes læreplan**
(Størkersen, u.å.)

I rammeverket for nasjonale prøver opplyses det:

Formålet med nasjonale prøver er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for undervisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet. Utdanningsdirektoratet, 2017a, s. 2–3).

Det fremgår to formål:

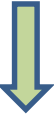

- kartlegging av elever til undervisvurdering, og
- kvalitetsutvikling i skolesystemet.

Det inngår ikke at et formål er rangering mellom skoler og kommuner.

Videre formuleres det i rammeverket:

For eleven skal resultatene fra nasjonale prøver, i tråd med bestemmelsene i kap. 3, være et redskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpasset opplæring og bidra til at eleven øker kompetansen sin i fag (forskrift til opplæringsloven kap. 3 og forskrift til friskoleloven kap. 3). (Utdanningsdirektoratet, 2017a, s. 3).

Goodlads m.fl. (1979) læreplanansikter

- **Ideenens læreplan** (fra politikere, organisasjoner etc.)

- **den vedtatt læreplan** (LK20, nasjonale prøver, elevundersøkelser etc.)

- **den tolkede læreplan** (den enkelte og skoles og lærers tolkning)

- **den operasjonaliserte læreplan** (den enkelte lærers og skoles undervisning)

- **den erfarte læreplan** (den enkelte elevs opplevde utbytte, erfaringer etc.=

Den lokalt omskrevde læreplan

Mytenes læreplan (Andreassen, 2020)

Resultatenes læreplan (Størkersen, u.å.)

Kjetil Knutsen fjernet ordet «vinnervilje» i garderoben og erstattet det med «utvikling». Fokuset er rettet mot prestasjon og utvikling, ikke på resultat. Det har ført til bedre resultater (Løfaldi, 2020, s. 35)

I seminarer spør Bodø/Glimt (fra klubbens PowerPoint):

- "Kan vi få utviklingsorienterte spillere hvis vi er resultatorienterte trenere?"

På samme måte tenker jeg vi kan vi spørre:

- Kan vi få utviklingsorienterte skoleeiere med resultatorienterte utdanningsmyndigheter?
- Kan vi få utviklingsorienterte rektorer med resultatorienterte skoleeiere?
- Kan vi få utviklingsorienterte lærere med resultatorienterte rektorer?
- Kan vi få utviklingsorienterte elever med resultatorienterte lærere?

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- 1 utforske og forklare samanhengar mellom addisjon, subtraksjon og multiplikasjon og bruke desse på ein formålstenleg måte
- 2 utforske målings- og delingsdivisjon i leik og spel, representere divisjonane på forskjellige måtar og omsetje mellom ulike representasjonar
- 3 utforske og beskrive ulike divisjonsstrategiar, representere strategiane på ulike måtar og omsetje mellom representasjonane
- 4 utforske problemstillingar frå kvardagslivet der divisjon kan vere ein relevant rekneart, og grunngi val av løysingsstrategi
- 5 bruke og argumentere for samanhengar mellom ulike måleiningar for lengd, masse og volum og grunngi val av måleining
- 6 utforske vinkelomgrepet og bruke og beskrive spisse, rette og stumpe vinklar
- 7 utforske eigenskapar ved parallelle linjer og vinklar og beskrive korleis desse er ein del av kontekstar frå dagleglivet
- 8 lage program som følgjer trinnvise instruksjonar

FERDIGHET	KUNNSKAP
1a) utforske og forklare 1b) bruke	samanhengar mellom addisjon, subtraksjon og multiplikasjon og desse på ein formålstenleg måte
2a) utforske 3a) representere 2b) omsetje mellom	målings- og delingsdivisjon i leik og spel, divisjonane på forskjellige måtar og like representasjonar
3a) utforske og beskrive 3b) representere 3c) omsetje mellom	ulike divisjonsstrategiar, strategiene på ulike måtar og representasjonane
4a) utforske 4b) grunngi	problemstillingar frå kvardagslivet der divisjon kan vere ein relevant rekneart, og val av løysingsstrategi
5a) bruke og argumentere for 5b) grunngi	samanhengar mellom ulike måleiningar for lengd, masse og volum og val av måleining
6a) utforske 6b) bruke og beskrive	vinkelomgrepet og spisse, rette og stumpe vinklar
7a) utforske 7b) beskrive	eigenskapar ved parallelle linjer og vinklar og korleis desse er ein del av kontekstar frå dagleglivet
8. lage	program som følgjer trinnvise instruksjonar

KUNNSKAP	FERDIGHET																
	samanhengar mellom addisjon, subtraksjon og multiplikasjon og	desse (forrige kunnskap) på ein formåls-tenleg måte	målings- og delings- divisjon i leik og spel	divisjonane på forskjellige måtar	like representasjonar	ulike divisjonsstrategiar	strategiene (forrige kunnskap) på ulike måtar	representasjonane	Problemstillingar frå kvardagslivet der divisjon kan vere ein relevant rekneart	val av løysingsstrategi	samanhengar mellom ulike måleiningar for lengd, masse og volum	val av måleining	Vinkelomgrepet	spisse, rette og stumpe vinklar	eigen-skapar ved parallelle linjer og vinklar	korleis desse (forrige kunnskap) er ein del av kontekstar frå dagleglivet	program som følgjer trinnvise instruksjonar
utforske	x					x		x				x		x			
forklare	x																
bruke		x	x								x			x			
representere				x			x										
omsetje mellom					x			x									
beskrive						x								x		x	
grunngi								x				x					
argumenterer for											x						
lage																	x

Litteratur

Andreassen, S-E. & Tiller, T. (2021). *Rom for magisk læring. En analyse av læreplanen LK20*. Oslo: Universitetsforlaget.

Goodlad, J. I., Klein, M.F. & Tye, K.A (1979). The Domains of Curriculum and Their Study. In J.I. Goodlad (Ed.). *Curriculum Inquiry. The Study of Curriculum Practice* (pp. 43–76). New York: McGraw-Hill Book Company.

Karseth, B., Kvamme, O.A. & Ottesen, E. (2020). *Fagformyelsens læreplanverk. Politiske intensjoner, arbeidsprosesser og innhold* (Rapport nr. 1). <https://www.udir.no/contentassets/f9e24b76d66b4a23a2337644acf6d5a6/eva2020--delrapport-ap1.pdf>

Løfaldi, B. (2020, 28. november). Fant det Rosenborg har lett etter i tjue år. *Adresseavisen*, s. 36–37.

Utdanningsdirektoratet. (2017a, 1. september). *Overordnet del. Verdier og prinsipper for Grunnopplæringen*. PDF-format. Hentet fra <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>

Utdanningsdirektoratet. (2017b, 21. februar). *Rammeverk for nasjonale prøver*. Hentet fra <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/prover/#>